

Täysistunto

Keskiviikko 8.11.2023 klo 14.04—15.37

7. Lakialoite laiksi kiinteistöverolain 3 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 11/2023 vp Vesa Kallio kesk ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Keskusteluun, edustaja Kallio, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.48 **Vesa Kallio kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maatalouden tuotan-
torakennuksista ja myös muun muassa maatilamatkailuun käytettävistä rakennuksista
maksettavassa kiinteistöverossa on kaksi keskeistä ongelmakohtaa. Ensimmäinen on se,
ettei haja-asutusalueilla maksettavalle kiinteistöverolle saa käytännössä lainkaan vastinet-
tä — kyseessä on puhdas tulonsiirto taajamamerkin takaa taajamamerkin sisäpuolelle. Toi-
nen on se, että kiinteistövero on käytännössä investointivero, jota hallitus on päätöksillään
nostamassa.

Nykytuotoisena verona kiinteistövero lisää investoineille maatalousyrityksille kustan-
nuksia ja pahentaa entisestään vaikeuksissa olevien tilannetta. Moni taloudellisissa vai-
keuksissa oleva maatalousyrittäjä ei ole pystynyt tekemään poistoja eli alentamaan nor-
maaliin tahtiin rakennusten verotusarvoja. Tämän myötä he maksavat entistä kovempaa
veroa koko investoinnista.

On helppo yhtyä veteraanikansanedustaja Esko Kivirannan kommenttiin jonkun vuo-
den takaisessa lehtihaastattelussa. Siinä Suomen veroasiantuntijoiden ehdottomaan eliit-
tiin kuuluva Kiviranta toteaa seuraavaa: ”Kiinteistöistä on tehty kuntien verotulojen lähde
ja kasvava rasite jäljellä oleville maaseudun asukkaille.” Tähän voi lisätä vielä sen, että in-
vestointiverona kiinteistövero hidastaa jo muutenkin aivan liian vähissä olevia maatalou-
teen eli suomalaisen ruoantuotantoon tehtäviä investointeja — investointeja Suomen
huoltovarmuuteen ja ruokaturvaan.

Arvoisa puhemies! Maatalous on kärsinyt heikosta kannattavuudesta jo pitkään. Koro-
napandemia ja Venäjän hyökkäyssota ovat entisestään heikentäneet maatalouden kannat-
tavuutta, kun tuotantopanosten hinnat ovat nousseet, ja hinnat näyttävät jääneen pysyvästi
korkealle tasolle. Lisäksi korkojen nousu vaikeuttaa tilojen taloutta heikentävästi. Erityi-
sesti ongelmissa ovat investoineet tilat, jotka muodostavat suomalaisen maatalouden ja sitä
kautta koko ruokaketjun selkärangan. Kyse on mitä suurimmassa määrin koko Suomen
huoltovarmuudesta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 53/2023 vp

Pellervon taloustutkimus PTT:n lokakuussa julkaiseman maa- ja elintarviketalouden ennusteen mukaan elintarviketeollisuuden volyymi laskee edelleen tänä vuonna ja viennin kasvunäkymä säilyy heikkona. Ruokaketjuun tuleva rahavirta kääntyy laskuun ensi vuonna. Tämä näkyy maatalouden markkinatulojen pienenemisenä heikon viljasadon vaikutusten lisäksi. Maa- ja elintarviketalouden ennusteessa oletetaan, ettei Venäjän hyökkäyssodassa tapahdu merkittäviä muutoksia ennustekauden aikana, eikä Lähi-idän kriisi helpota tilannetta millään tavoin. Talouden epävarmuus ja epävakaa geopolitiinen tilanne heijastuvat markkinoihin edelleen. PTT:n mukaan maatalouden yrittäjätulo laskee tänä ja ensi vuonna tuottajahintojen laskiessa ja tuotantopanosten hintojen pysyessä totuttua korkeammalla tasolla. Kulut pienenevät tänä vuonna lannoitteiden, rehujen ja energiahintojen laskun myötä, mutta samaan aikaan muun muassa korkotason nousu ja työntekijöiden palkkakustannukset kasvattavat maatalouden kuluja.

On myös hyvä muistaa, että maatalouden tuotantokustannusten ja tuottajahintojen välinen ero on kasvanut koko 2000-luvun. Tämä kertoo siitä, miten huonosti elintarvikeketju on pystynyt huolehtimaan koko ketjun kestävydestä.

EU:n yhteisen maatalouspolitiikan uuden rahoituskauden toimeenpano käynnistyi vuoden 2023 alussa. Kokonaisuudessaan maatalouden saama tukimäärä laskee hieman verrattuna edelliseen rahoituskauteen. Viime vuoden valtion kriisitukipaketista maksettu noin 200 miljoonan euron osuus paransi yrittäjätuloa vuonna 2022. Maksamaton osuus, noin 80 miljoonaa euroa, jakautuu useaan eri kohteeseen vuosille 2023—2026, joten sen vaikutus jäänee vähäiseksi yrittäjätulolaskelmassa.

Arvoisa puhemies! Maatalouden investointitahti on voimakkaasti hiipunut kustannustason ja korkotason nousun myötä. Lisäksi investointien aloittamista on hidastanut EU-rahoituskauden vaihdos sekä metsäkatoasetukseen liittynyt epäselvyys nautakarjatilojen osalta. EU-rahoituskauden käynnistyttyä ja päätöksenteon päästyä alkuun rakentaminen alkaa elpyä, mutta maatalouden investointinäköymä säilyy heikkona PTT:n ennustekaudella. Maatalousalan investointeja hidastaa heikon kannattavuuden luoma epävarmuus investointien onnistumisesta. Erityisesti itäisessä Suomessa maatalouden alasajon vauhti ylittää talvinopeusrajoitukset. Samassa kyydissä on moni muukin toimiala. Vauhti alkaa olla sitä luokkaa, että sen pelkkä katseella seuraaminen alkaa käydä työlääksi jopa kovimmaltakin keskittämiseen uskovalta päättäjältä.

Arvoisa puhemies! Kiinteistövero on vuosittain maksettava kiinteistön omistukseen perustuva vero. Kiinteistövero koskee sekä maata että rakennuksia. Maa- ja metsätalousmaa sekä vesialueet eivät kuulu kiinteistöveron piiriin, maatilan rakennukset sen sijaan kuuluvat. Kyseinen vero on yksi maatalousyrittämisen kannattavuutta heikentävistä rasitteista — rasite ilman vastinetta.

Verohallinnon ennakkotietojen mukaan vuonna 2023 Suomessa kiinteistöveroa kerätään kokonaisuudessaan lähes 2,3 miljardia euroa. Tästä maatalouden tuotantorakennusten osuuden on arvioitu olevan Verohallinnon tilastotietokannan mukaan 14,8 miljoonaa euroa. Kiinteistöverotuksen kokonaisuus huomioiden suuruusluokka on siten varsin pieni. Sen sijaan vaikeassa ja epävarmassa tilanteessa elävälle maatalousyrittäjälle tuotantorakennusten vero on merkittävä kuluerä kaiken muun ohella. Maatalouden tuotantorakennusten kiinteistöverosta vapauttamisen aiheuttamat menetykset kunnille on mahdollista korvata tarvittaessa valtionosuusjärjestelmän kautta.

Arvoisa puhemies! Maatalouden heikkoa kannattavuutta tuettiin valtion toimesta vuonna 2022 määräaikaisella tuotantorakennusten kiinteistöverotuella. Tämä eduskunnan hy-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 53/2023 vp

väksymä toimenpide osaltaan todistaa kyseisen veron olevan tilojen taloutta rasittava ku-luerä. Hyötyjiä kiinteistöverotuesta olivat viime vuosina tuotantorakennuksiin investoi-neet maatalousyrittäjät. Arviolta kymmenesosa kiinteistöverovelvollisista maksaa kolme neljäsosaa maatalouden tuotantorakennusten kiinteistöverosta. Ratkaisu asiaan ei ole se, että laajennetaan maatalouden kiinteistöveropohjaa. Ratkaisu on se, että maatalouden tuo-tantorakennukset vapautetaan kiinteistöverosta.

On hyvä myös huomioda, että Ruotsissa ei kanneta kiinteistöveroa maatalouden tuotan-torakennuksista. Hallitus on pitänyt Ruotsia esimerkkinä monessa yhteydessä, hyvässä ja ei niin hyvässä. Tässä kohtaa Ruotsin esimerkin seuraaminen toimisi positiivisella tavalla suomalaisen ruokaturvan ja huoltovarmuuden turvaajana.

Arvoisa puhemies! Kaiken edellä kerrotun pohjalta ehdotamme, että kiinteistöverolais-sa määriteltyjen, verosta kokonaan tai osittain vapaiden kiinteistöjen luetteloon lisätään maatalouden tuotantorakennukset. Kiinteistöveroa ei olisi tämän seurauksena jatkossa suo-ritettava kyseisistä rakennustyypeistä lainkaan. Suomalaista ruokaa ei voi arvostaa kos-kaan liikaa, ellei sitten ole kyse sen tuottamiseen käytettävien kiinteistöjen verotusarvois-ta. Niiden verotuksellinen arvostaminen ei kerro suomalaisen ruoan arvostuksesta. — Kii-tos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Oinas-Panuma, olkaa hyvä.

14.56 Olga Oinas-Panuma kesk: Arvoisa herra puhemies! Lämmin kiitos edustaja Kal-liolle aivan mainiosta lakialoitteesta. Meidän velvollisuus päättäjinä on kantaa vastuuta ja pitää huolta meidän huoltovarmuudesta ja ruoantuotannosta, ja kyllä ainakin itse näen, että kiinteistöveron poisto maatalouden tuotantorakennuksista on valtiontaloudelle varsin pie-ni lovi, joka paikkaantuu, kun meidän maataloudesta ja ruoantuotannosta tulee entistä kan-nattavampaa.

Toivon, että hallitus pitää huolta meidän huoltovarmuudesta, ja siihen me myös opposi-tiossa mielellämme annamme tukea. Toivon myös, että hallitus pitää lupauksensa, joka löytyy sieltä hallitusohjelmasta, että maatalouden kustannusrasite ei saa nousta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Simula, olkaa hyvä.

14.57 Jenna Simula ps: Arvoisa puhemies! Kiitos todellakin tästä sinänsä hyvästä lakia-loitteesta, sehän on suoraan niin kuin kansanedustaja Mäenpään kynästä. Viime kaudella tosiaan sama lakialoite tehtiin.

Sinänsä ihmettelen, miksi viime kaudella keskustassa, kun teillä oli ensinnäkin piikki auki mutta sen lisäksi teillä oli valtiovarainministerin salkku, teillä oli maa- ja metsätalo-usministerin salkku, niin te ette tehneet sitä kiinteistöveron poistoa näitten maatilan ja maa-talouksrakennusten osalta pysyväksi — tai yritittekö edes, en tiedä. Mutta tässä viitattiin esi-merkiksi edellisellä kaudella kansanedustajana vielä toimineeseen Esko Kivirantaan: ”Iloa vähentää se, että naapurimaa Ruotsissa maatalouden tuotantorakennuksia koskee pysyvä kiinteistöverovapautus. Yhden vuoden kiinteistöverovapauden innoittamana pitäisi nyt tehdä tosi yritys saada Suomessakin Ruotsin tapaan maatalouden tuotantorakennukset py-syvästi vapaiksi kiinteistöverosta. Tiedän tietenkin yhteisen yhteisömme, Euroopan unio-nin, standardivastauksen. Se kuuluu seuraavasti: Suomessa oli maatalouden tuotantoraken-nusten kiinteistövero Suomen liittyessä Euroopan unionin jäsenvaltioksi, Ruotsissa ei. Sik-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 53/2023 vp

si olisi vakava kilpailuhäiriö, jos Suomen nyt annettaisiin poistaa maatalouden talousra kennusten kiinteistövero. Kysymys kuuluu, onko tähän standardivastaukseen mukisemat ta tyydyttävä.” Sinänsä oikein hyvä kysymys.

Minusta näyttää siltä, että keskusta taisi tyytyä tähän. Näin lienee asian laita, koska to dellakin viime kaudella kaikki rahahanat olivat auki — piikki oli auki, rahaa syydettiin sin ne, tänne ja tuonne — mutta unohtuiko keskustalla silloin miettiä, mihin sitä rahaa olisi kannattanut käyttää niin, että se olisi mennyt maaseudun ja maanviljelijöiden hyväksi? Ja että te olisitte etsineet sellaisia ratkaisuja, jotka olisivat olleet pysyviä, eivät vain väliaikai sia, vai mistä oli kyse. Mutta joka tapauksessa kiitos hyvästä lakialoitteesta ja katsotaan, mitä sille sitten tapahtuu. Sinänsä asia on äärimmäisen tärkeä, ja lakialoitteenahan tämä on hyvä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Siponen, olkaa hyvä.

14.59 Markku Siponen kesk: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Edustaja Kallion kanssa ei kumpikaan täällä viime kaudella oltu, niin ei pysty hirmu paljon kommentoimaan, miten viime kaudella tätä asiaa on käsitelty. Totta on, että asia ei ole silloin edennyt.

Haluan kuitenkin muistuttaa, että meillä tuli näihin kiinteistöveroihin liittyen viljelijöil le merkittävä helpotus, joka on tilojen kannattavuutta parantanut, niin kuin tuli tuossa ai kaisemmassa puheenvuorossa esille. Tätä pysyvää lakimuutosta ei ole saatu eteenpäin sil loin, mutta tietenkin me nyt odotetaan sitä hallitukselta, niin kuin edustaja Simula toi tässä esille. Hän taitaa itse olla valiokunnan puheenjohtaja, ja heillä on myöskin valtiovarainmi nisterin salkku, ja he viime kaudella tätä vaativat. Nyt he pääsevät itse näyttämään sitten tällä kaudella, onnistuuko tämä heiltä paremmin. Tähän mennessä sitä ei ole pystytty to teuttamaan muuten kuin väliaikaisena, mikä on tietysti ollut tosi merkittävää. Toivotaan, että tällä kaudella asia etenee. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

15.00 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Tämä lakialoite on hyvä, niin että eihän siitä ole kysymys ollenkaan, kiitos edustaja Kalliolle lakialoitteesta. Edustaja Mäenpää tosiaan teki jo viime kaudella tämän.

Kuten maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtaja Simula sanoi, me teemme kaik kemme, jotta meillä olisi myös ensi vuonna ja tulevina vuosina omaa ruoantuotantoa, ener giaa tarpeeksi ja jotta meidän viljelijämme pärjäisivät tässä kovassa tilanteessa. Tämä on ollut haasteellista ja tulee olemaan nämä tulevat vuodet. Huoltovarmuus on noussut valta vasti esille nyt viime aikoina, koska sotatila on monessa maassa, oli korona, ja muutenkin se oma tuotanto on noussut ihan kärkiasiaksi. Teemme todella kaikki sen, mitä me ikinä voidaan, nyt myös meidän valiokunnassa, ja siellä on hyvä yhteistyö menossa. Ja siihen liittyen, mitä keskustapuolue jätti viime kaudella tekemättä, toivomme, että keskustapuo lue kannattaa hallituksen hyviä esityksiä sitten jatkossa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Siponen, olkaa hyvä.

15.02 Markku Siponen kesk: Kiitos, kunnioitettu puhemies! Ja kiitoksia edustaja Elo maalle hyvästä puheenvuorosta. Toitte tuossa puheenvuorossa esille, että aiotte tehdä kaik

Pöytäkirjan asiakohta PTK 53/2023 vp

kenne, jotta maatalouden kannattavuus parantuu. Todellakin olitte viime vuonna sitä mieltä, että maatalouden tuotantorakennusten kiinteistöveron poistaminen olisi hyvä ratkaisu. Haluan nyt vielä kysyä teiltä molemmilta: aiotteko te nyt edistää tällä kaudella hallitukselta käsin tämän maatalouden tuotantorakennusten kiinteistöveron poistamista?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja edustaja Kallio, olkaa hyvä. [Mikrofoni on kiinni] — Mikrofoni.

15.02 Vesa Kallio kesk: Arvoisa puhemies! Mieltä painaa polttava kysymys siitä, onko tämä nyt tulkittava joko niin, että perussuomalaiset eivät enää ole samaa mieltä itsensä kanssa, vai niin, että te vastustatte aloitetta... Tai ette nyt varsinaisesti vastusta, mutta suhtaudutte kriittisesti siihen sen takia, että se on meidän keskustalaisten tekemä. Mikäli kyse on edellisestä, niin se on toki linjassa muun toimintanne kanssa. Mikäli kyse on jälkimmäisestä, niin se nyt on vain yksiselitteisen hölmöä. Vertauksella puhuminen helpottaa joskus asioiden hahmottamista. Eli onko myös niin, että talonne tai karjasuojanne palaessa sitä ei kepulainen palomies kelpaa sammuttamaan?

Arvoisa puhemies! Minäkään en ollut edellisellä kaudella tässä salissa enkä tässä tehtävässä. Sivusta sitä seuranneena on kuitenkin jopa jossain määrin ristiriitainen olo, kun huomaa kaipaavansa leijonan lailla ja tulenpalavasti suomalaista maataloutta puolustanutta oppositioperussuomalaisten ryhmää. Nyt hieman näyttää siltä, että hallitusperussuomalaisilta, ainakin maatalouden osalta, on vedetty hampaat ja leikattu kynnet.

Mikäli ongelma on siinä, että nyt käsittelyssä oleva lakialoite on väärän tahon tekemä, niin minä ainakin olen valmis uhrautumaan ja antamaan teille kunnian tämän lain läpiviemisestä. Minulle tärkeintä on suomalainen maatalous ja sen tuottama suomalainen ruoka. Minulle ei ole tärkeää se, kuka sen eteen tekee töitä ja saa siitä kunnian. Tekemistä nimitäin siinä riittää meille kaikille, ja siinä työssä tarvitaan enemmän nöyryyttä ja kunnioitusta kuin kunnian tavoittelua.

Arvoisa puhemies! Erään vakuutusyhtiön mainosta mukaillen: kepun syyttäminen kaikesta auttaa vähän, vaalilupausten pitäminen sekä johdonmukaisten ja hyvien päätösten tekeminen auttaa paljon — meitä kaikkia, koko Suomea.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Simula, olkaa hyvä.

15.04 Jenna Simula ps: Arvoisa puhemies! Tämä hallitus todellakin tekee kaikkensa suomalaisen, kotimaisen ruoantuotannon turvaamiseksi ja maaseudun eteen, se on ihan selkeää, ja sen näkee jo niistä hallitusohjelmakirjauksista. Ne ovat paljon maatalousmyönteisempiä kuin edellisen hallituksen ohjelma, teot ja niin edelleen.

Mitä tulee tähän lakialoitteeseen, niin ei sillä ole merkitystä, mistä suunnasta se on tullut, eikä se minua sinänsä kiinnosta. En minä jäsenkirjoja kysele, kun talo on tulossa ja sieltä palomies tulee paikalle. Saa olla vaikka keskustalainen, ei haittaa ollenkaan. Mutta tässä näkyy se keskustan politiikka, että te nyt kopioitte näitä perussuomalaisten aiemmin tekemiä aloitteita ja tuotte nyt tänne ne sitten omina aloitteinanne. Ei siinä mitään, mutta te olisitte voineet edelliskaudella oikeasti tehdä niitä asioita ettekä jättää puolitiehen. Me korjailemme, paikomme, teidän tekemiänne virheitä ja sitä tilannetta, minkä te olette romuttaneet sillä velkarallilla, mitä te harjoititte vihervasemmistolaisessa hallituksessa vii-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 53/2023 vp

me kaudella. Me korjaamme niitä asioita, ja me kyllä pidämme maatalouden puolta, se on selvää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

15.06 Vesa Kallio kesk: Arvoisa puhemies! Kiitos, että pidätte puolta. Nyt ennen kuin edustaja Simula poistuu: siinä on 700 miljoonan ero — 700 miljoonan ero. Edellinen hallitus laittoi noin 400 miljoonaa, ja te otatte noin 300 miljoonaa pahimmillaan pois. Siinä on 700 miljoonan ero aivan yksinkertaisesti ja yksiselitteisesti.

Sitten tämän edellisen hallituksen kaatamiseen ei kannata enää käyttää energiaa. Emme mekään enää sitä edellistä puolusta. Nyt on vain tämä hallitus ja tämän hallituksen päätökset. Tämä oli tiedossa. Heti kun näin ensimmäisen kerran ensimmäisinä päivinä edustaja Mäenpään täällä ja hän kertoi tästä aloitteesta, niin heti laitoin mieleen, että tässä on hyvä aloite — ei mennyt läpi, yritetään uudelleen. Sen takia näitä kannattaa viedä eteenpäin, mutta ei pidä puhua sellaisista miljoonista, jotka eivät pidä paikkaansa. Nyt keskitytään menemään eteenpäin, ja me odotamme niitä konkreettisia tekoja. Hallitusohjelma on täynnä kirjauksia, teot puuttuvat vielä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Siponen, olkaa hyvä.

15.07 Markku Siponen kesk: Kiitos, arvoisa puhemies! Ehtikö Simula livahtaa ovesta? Vielä olisin kommentoinut, mutta ehkä viesti kulkee hänelle.

Tähän edustaja Simulan kommenttiin hallitusohjelmakirjauksesta. Niin kuin ollaan tuotu esille jo kesällä, niin kirjaukset sinällään hallitusohjelmassa ovat hyviä maatalouden osalta ja mielellään niitä tuetaan, ja ollaan kyllä tässä mielestäni annettu myöskin aikaa. Tässä on kuitenkin useita kuukausia mennyt, ja nyt odotetaan niitä konkreettisia tekoja.

Ja todella mukavaa oli kuulla Simulan puheenvuorossa, että hänelle ei ole merkitystä, mistä puolueesta aloitteet tulevat, ja siinä mielessä on erittäin toiveikasta nyt, kun iso osa perussuomalaisten, kokoomuslaisten, nykyisten hallituspuolueiden, edustajista on tämän samaisen aloitteen viime kaudella allekirjoittanut. Odotan toiveikkaana, että saadaan tämä aloite nyt tällä kaudella sitten hyvällä yhteistyöllä eteenpäin. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.